პროლეტარიელ ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტური გაანათლება

27 დეკემბერი, 1937 წ. № 121 (421) | | | ფასი 10 კაპ.

სსრ განათლების სახალხო კომისარიატის, თბილისის განათლების განყოფილების, დაწყებითი და საშუალო სკოლების მუშაკთა კავშირის ცენტრალური კომიტეტის და უმაღლესი სკოლებისა და სკოლამდელთა აღზრდის მუშაკთა კავშირების ცენტრალურ გამგეობათა ორგანო

მხოლოდ დაუჩოქებელი სტალინური მეგობრობის პირობებში გახდა შესაძლებელი სსრ კავშირის ხალხთა ის მეგობრული ურთიერთობა. როდესაც ხალაქეულ ხალხთა კეთილკეთილდღეობა ძმური მთელი საბჭოთა ხალხის კეთილდღეობად ხდებიან. როდესაც რუსთაველის უკვდავი პოემის 750 წლისთავის აღსანიშნავად თანაბარი სიყვარულით ეგზაღდებიან საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა რესპუბლიკებსა. მხარეებსა და ოლქებში.

ლ. ბერია

ანგარიშგებიანი პროპაგანდა გაძლიერდეს!

დიდმა სტალინურმა კონსტიტუციამ საქვეყნოდ გამოაცხადა საბჭოთა კავშირის მოქალაქეთათვის რწმენის თავისუფლება. ეს, ცხადია, იმას სრულებით არ ნიშნავს, რომ ხელი აეღოთ ანტირელიგიურ პროპაგანდასა და აგიტაციაზე. პირიქით, რელიგიის მსახურთა მავნე ბოდვის აქაოქ გამოცოცხლებას, მით უმეტეს. ახლა საჭიროა დავუპირისპიროთ სწორი, მეცნიერული, ბოლშევიკური აგიტაცია და პროპაგანდა.

საქმე იმაშია, რომ რელიგიის საკითხი მარტო რწმენის საკითხი როდია. რელიგია, რა თორმისა და რომელი ეპოქისაც არ უნდა იყოს იგი, მუდამ იყო და ყოველთვის არის მძარცველი კლასების ერთერთი მძლავრი იარაღი, მიმართული მშრომელი მასების წინააღმდეგ. რელიგია ყოველთვის ემსახურებოდა და ახლაც ემსახურება ყველა ჯურისა და ჯიშის ავაზაკთა ხაქმეს. რელიგიის მსახურთა და ექსპლოატატორების ინტერესები ყოველთვის იყო და ახლაც არის ერთმანეთზე გადაბმული. ვინც იბრძვის სოციალიზმისათვის, ის იბრძვის რელიგიის წინააღმდეგ. ვინც იბრძვის ხალხთა ბედნიერებისათვის, ის რელიგიის შეურიგებელი მტერია.

აი, რატომ არ შეგვიძლია ჩვენ მოვთმინოთ ის უდარდელი დამოკიდებულება ანტირელიგიური პროპაგანდისა და აგიტაციის საკითხისადმი, რომელსაც ბევრგან აქვს ადგილი, აი, რატომ არ შეგვიძლია ჩვენ მოვთმინოთ ის უყურადღებობა ანტირელიგიური მუშაობისადმი, რომელსაც ბევრი სკოლა და მასწავლებელი იჩენს.

რაში მდგომარეობს ანტირელიგიური მუშაობის მთავარი ნაკლი ჩვენს სკოლებში?

უპირველეს ყოვლისა, უნდა აღინიშნოს, რომ სახელმძღვანელოები ამ მხრივ აშკარად არადამაკმაყოფილებელია. მათში საჭირო ადგილი არ აქვს დათმობილი ანტირელიგიურ პროპაგანდას. ეს მდგომარეობა მასწავლებელს უდიდეს ვალდებულებას აკისრებს. მასწავლებელმა ამ შემთხვევაში უნდა გასწიოს სახელმძღვანელოს მაგვრობა. მასწავლებელმა უნდა შესძლოს თავისი საგნის გამოყენება ანტირელიგიური პროპაგანდისათვის. მასწავლებელმა სისტემატურად, ცოცხლად, სწორად, მეცნიერულად უნდა აუხსნას მოწაფეებს რელიგიის წარმოშობის, მისი კლასობრივი შინაარსის და სხვ. მრავალი საკითხი. მაგრამ ზოგიერთი, უკაცრავად პასუხია, მასწავლებელი, არა თუ ანტირელიგიურ მუშაობას აწარმოებს, არამედ, პირიქით, თვით ასრულებს რელიგიურ წესებს. ჩხარის რაიონის სოფელ თერჯოლის სკოლის მასწავლებელმა გიორგი რობაქიძემ ცოლი ქელეხით გაასვენა, შემდეგ კი „სულის საქმეც“ გადაუხადა. სტალინირის ქართული საშუალო სკოლის მასწავლებელმა კომკავშირელმა ოსიპ მანაშეროვმა ებრაელთა ხასამს—აბრამ ბაგაზოვს აკურთხევინა გვირგვინი; თელავის რაიონის სოფელ ყარაჯალის სკოლის დირექტორი ამდელ სოფიევი ალავერდოზაში პირველი მიდის და მოწაფეებიც თან მიპყავს.

ხალთოთა მასწავლებლისათვის ასეთ უმსგავსო, შეუფერებელ საქციელს სასტიკი ბრძოლა უნდა გამოვუცხადოთ. საჭიროა დაგრაზმოთ მასწავლებლობა, კომკავშირი, პიონერთა ორგანიზაცია რელიგიის ბნელი ძალების წინააღმდეგ საბრძოლველად.

საბჭოთა უკრაინის 20 წელი

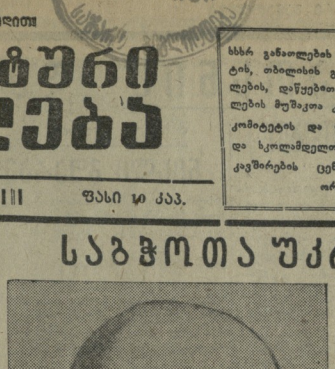

ამხანაგი კოსიორი

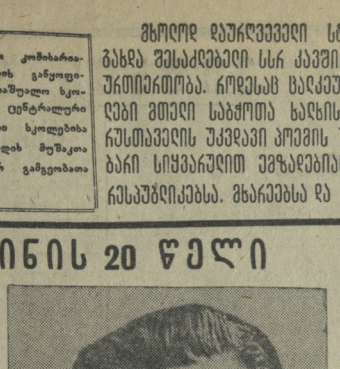

ამხანაგი პეტროვსკი

★ ★ ★

კიევი, უკრაინის კ. პ. (ბ) ცენტრალურ კომიტეტს ამხანაგ კოსიორს

აყვავებული უკრაინის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სახელოვანი ოცი წლისთავის დღეს მზურვალე მეგობარ სალამს გიძღვნით ოქვენ და თქვენი სახით მთელ უკრაინელ ხალხს, საქართველოს ბოლშევიკთა და ყველა მშრომელთა სახელით.

საბჭოთა უკრაინის ოცი წლისთავი დიდ დღესასწაულს წარმოადგენს დიადი საბჭოთა კავშირის ყველა ხალხისათვის, რომელნიც გაერთიანებული ვართ ერთიანი სტალინური მეგობრობით.

უდიდესი მოწიწებით ეგებვნ: საბჭოთა უკრაინა ამ ისტორიულ თარიღს. ბოლშევიკთა პარტიის ხელმძღვანელობით, დიდი ბელადების—**ლენინისა** და **სტალინის** ხელმძღვანელობით, უკრაინის გმირმა მუშამ და გლეხებმა დიდი რუსი ხალხის დახმარებით გაანადგურეს გერმანელ-პოლონელი ოკუპანტები, გეტმანელ-პეტლიურელ და სხვა ინტერვენტ-თეთრგვარდიელთა ურდოები.

დიდი **სტალინის** ხელმძღვანელობით უკრაინის ბოლშევიკებმა ეშეიდრდ დარაზმეს თავის ირგვლივ მთელი უკრაინელი ხალხი და, განუხრელად ანხორციელებდნენ რა ბრძნულ ლენინურ-სტალინურ ნაციონალურ პოლიტიკას, გაანადგურეს ხალხის უბოროტესი მტრები —ტროცკისტურ-ბუხარინელი და ბურჟუაზიულ-ნაციონალისტური კონტრრევოლუციური ბანდები და უზრუნველყვეს საბჭოთა უკრაინის სოციალისტური მეურნეობისა და კულტურის აყვავება.

გმირი მრავალმილიონიანი უკრაინელი ხალხი, საბჭოთა პატრიოტიზმის უწმინდესი გრძნობით გამსჭვალული, მრისხანე ძალას წარმოადგენს ომის ფაშისტ ბანდიტებისა. ჩვენ ამ ომში ბოლშევიკთა პარტიის ირგვლივ, დიდი **სტალინის** ირგვლივ, გამანადგურებელ ლაბვარს ჩასცემს ყოველ ალეგრ-ახსნილ მტერს.

სტალინის ბრძნული ხელმძღვანელობით, ალმოფხვრილ ხალხის საზიზღარი მტრებს — ფაშიზმის ტროცკისტ-ბუხარინელი, ბურჟუაზიულ-ნაციონალისტური აგენტების, ჯასუშებისა, დივერსანტების, მავნებლების ნაშთებს და წაიყვანენ უკრაინელ ხალხს კომუნიზმის ახალ-ახალი გამარჯვებებისაკენ.

გაუმარჯოს საბჭოთა უკრაინის XX წლისთავს!

გაუმარჯოს სსრ კავშირის ხალხთა სტალინურ მეგობრობას!

გაუმარჯოს დიდ უკრაინელ ხალხს!

გაუმარჯოს ხალხთა საყვარელ ბელადს, დიდ **სტალინს!**

საქართველოს კომუნისტური პარტიის (ბოლშევიკების) ცენტრალური კომიტეტის მდივანი —

ლ. ბერია

კიევი

უკრაინის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარეს ამხანაგ პეტროვსკის

უკრაინის სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თავმჯდომარეს ამხანაგ ტიაგნიბედას

უკრაინაში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების სახელოვანი ოცი წლისთავის დღეს საქართველოს სსრ ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი და სახალხო კომისართა საბჭო საქართველოს ყველა მშრომელის სახელით მზურვალე ძმურ სალამს უძღვნიან საბჭოთა უკრაინის, მთავრობას და მთელ ხალხს.

უკრაინის გმირმა ხალხმა, გაანადგურა რა გერმანელ-პოლონელი ოკუპანტები და გეტმანელ-პეტლიურელი ბანდები, ბოლშევიკური პარტიის ხელმძღვანელობით, დიდი **სტალინის** ბრძნული წინამძღოლობით უდიდეს წარმატებებს მიაღწია საბჭოთა უკრაინის სოციალისტური მშენებლობის, სოციალისტური მეურნეობისა და კულტურის აყვავების საქმეში.

განუხრელად ანხორციელებენ რა ლენინურ-სტალინურ ნაციონალურ პოლიტიკას, ანადგურებენ რა ხალხის მოსისხლე მტრებს ტროცკისტ-ბუხარინელ და ბურჟუაზიულ-ნაციონალისტურ კონტრრევოლუციურ ბანდებს, საბჭოთა უკრაინის მშრომელები, მეცხრამეტე დარაზმული ბოლშევიკთა პარტიის გარშემო, დიდი **სტალინის** გარშემო, სსრ კავშირის ხალხთა ერთიან ბედნიერ ოჯახში მტკიცე ნაბიჯით მიდიან კომუნიზმის ახალი გამარჯვებებისაკენ.

გაუმარჯოს უკრაინის დიდ ხალხს!

გაუმარჯოს სსრ კავშირის ხალხთა ერთიან სტალინურ მეგობრობას!

გაუმარჯოს სოციალიზმის გამარჯვებათა სულისჩამდგმელს და ორგანიზატორს დიდ **სტალინს!**

საქართველოს სსრ ცაკის თავმჯდომარე Შ. მახარაძე

საქართველოს სსრ სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე Ვ. ბაძრაძე

შესანიშნავი პლენუმი

სადღესასწაულოდ მორთულ რუსთაველის სახელობის ორდენოსან თეატრში 24 დეკემბერს გაიხსნა სსრკ საბჭოთა მწერლების კავშირის მეხუთე პლენუმი, მიძღვნილი ქართველი ხალხის გენიალური პოეტის—შოთა რუსთაველის მიერ უკვდავი პოემის — „ვეფხისტყაოსნის“ დაწერის 750 წლისთავისადმი.

ეს იყო საბჭოთა კავშირის ხალხთა ერთიანი მეგობრობის, ლენინურ-სტალინური, ნაციონალური პოლიტიკის გამარჯვების, ფორმით ნაციონალურისა და შინაარსით სოციალისტური კულტურის გაფურჩქვნის ძლევარი, მეცლავრე დემონსტრაცია. ეს იყო უსაზღვრო ერთგულებისა და სიყვარულის დემონსტრაცია, იმისადმი, ვისი ბრძნული ხელმძღვანელობითაც საბჭოთა კავშირში აშენებულია ბედნიერი, სასახელოდ ცხოვრება — დიდი სტალინისადმი.

პლენუმს დაესწრნენ საქართველოს კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის მდივანი ამხანაგი ლ. პ. ბერია, საქართველოს სს რესპუბლიკის სახკომსაბჭოს თავმჯდომარე ამხანაგი ვ. ბაძრაძე, საქართველოს კ. პ. (ბ) თბილისის კომიტეტის მდივნები: ამხ. ვ. ცხოვრებაშვილი და ამხ. ს. მამულავი და სხვ.

პლენუმს დაესწრნენ საბჭოთა კავშირის გამოჩენილი მწერლები და მეცნიერები, თბილისის პარტიული, კომკავშრული და პროფესიული ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

სხდომა გახსნა სსრკ საბჭოთა მწერლების კავშირის პასუხისმგებელმა მდივანმა ამხ. სტავსკიმ. სპატიო პრეზიდიუმში ამხანაგ სტალინის დასახელებას პლენუმი ხანგრძლივი ტაშით და მჭეხარე ოვაციებით შეეგება. ყოველი მხრიდან საბჭოთა კავშირის ყვავილ ენაზე გაისმოდა შიძახილები.

— გაუმარჯოს სსრ კავშირის ახალი კონსტიტუციის შემოქმედს ამხანაგ სტალინს! გაუმარჯოს ლენინ-სტალინის დიადი პარტიას!

მჭეხარე ტაშით, ფეხზე ადგომით შეხვდა დარბაზი დიდი სტალინის ერთგული თანამებრძოლებისა და მოწაფეების: ამხანაგების — მოლოტოვის, ვოროშილოვის, კაგანოვიჩის, კალინინის, ანდრეევის, მიქოიანის, ჩუბარის, კოსიორის, ჟდანოვის, ეიხვის, დიმიტროვის, ტოლმანის, ხოზე დიისის, ლ. ბერიის სახელებს, როშელებიც აირჩიეს სპატიო პრეზიდიუმში.

ორდენოსანი საქართველოს საბჭოთა მწერლების, ხელოვნების მუშაკთა და სტუდენტთა ახალგაზრდობის სახელით მკვეთრი და მისასალმებელი სიტყვებით გამოვიდნენ ამხანაგები: მწერალი ბესო ყენტერი, რესპუბლიკის სახალხო არტისტი ორდენოსანი დავითაშვილი და სტუდენტი ქალი ორდენოსანი ელენე გოკიელი.

გელოთაები და ერთსულოვანი ტაშით შეხვდნენ ორდენოსანი მწერლის ა. ს. სერაფიმოვიჩის სალამი მისასალმებელ სიტყვას.

საზეიმო ნაწილი დამთავრებულია. ტრიბუნაზეა ამხ. პაველ ინგოროყვა. მთელი დარბაზი დიდი ყურადღებით და ინტერესით ისმენს შინაარსიან მოხსენებას: „რუსთაველი და მისი პოემა“.

@

პლენუმის პირველი სხდომის დასასრულს მისი მონაწილეებისათვის გიამარია კონცერტი მრავალფეროვანი პროგრამით, რომელიც შეასრულეს რესპუბლიკის საუკეთესო არტისტებმა. საქართველოს სახელმწიფოს მოსაწინეა საბჭოთა მწერლების პლენუმის სინქრონული (ხმოვანი გადაღება).

750 წელი „ვეფხის ტყაოსნის“ დაწერიდან

შალვა შავლეაშვილი

შოთა რუსთაველს

საუკუნენი გაკვლნენ სასტიკ დედინაცვლებად..
რამდენი ცრემლი ჩასხლარავი გადმოგდენია,
მაგრამ ცრემლები გადაგეჭცნენ ოჭროს მარცვლებად.
ჟამთა სიავმა ვერ ფაფალა შენი გენია!..

დასტოვე უკან უმადური დროთა ვარამი...
შუადღის ჟამზე მზის მოსტაცე ქალა ცხოველი, —
ბნელ ფარსულიდან შენი შრომა დარჩა მარადი,
როგორც თვითონ მზე: მცხუნვარე და დაუცხრომელი.

უკვდავი დარჩი, თუმც სიკვდილი გედგა დარაჯად.
უკვდავი დარჩი მარადიულ სუნთქვით, ხალისით,
პოეზიაში შენეზე დიდი ბრძენი არა ჩანს
და გადიდებს გმირი ხალხი სოციალიზმის!..

აუშრალე სტრიქონებში ბრძნობა ძლიერი.
თუმცა დიდ პოეტს ავი ყოფა გისვდა შავ გედს,
მრავალჯერ, ალბათ, ჩაგიგზავნა თვალებში ცრემლი,
გმირული წინსვლით რომ არღვევდი ცხოვრების
შამბებს!..

თუმცა ცდილობდნენ რელიგიის ბნელი ძალები,
ცეცხლის კოცონზე ჩაეფიფრფლე, ეჭიკი ნაცრად,
ფხრეიდნენ პერგამენტს, ზედ დაწერილ ძვირფას
აზრებით,
მაგრამ ფენიტზე აგიყვანა ხალხმა მის ნაცვლად!..

დაფნის გვირგვინით, უკვდავებით შემოსილები,
დგანან პოეტნი: ბაირონი, დანტე, შექსპირი,
შენც: მათთან დგანარ შენი ჩანაბის მფლელი სიმებით,
ავთანდლილივით ბრძნული სიტყვით მზის რომ შესტირი!

როგორც შუქურა, ანთებული შენი სახელი,
რომელსაც ახლა ვეღარავინ ვეღარ შელახავს,
ფაქი ფარსულის გადაიმეგრა ხელი მსახვრელი
და გეუბნებიან—სიამაყე ჩვენი შენა ხარ!..

ვატარებთ მოხსენებებს

სტუდენტთა ქალაქის მე-11 კორპუსში დიდი ინტერესით და მონდომებით მიმდინარეობს უდიდესი ქარაგული პოეტის შოთა რუსთაველის საიუბილეო დღეები. ამ კორპუსის წითელ კუთხესთან (გამგე ამბ. ფარანელიძე) ორსაფეხურიანი ლიტ. წრის მიერ მოეწყო მთელი რიგი მოხსენებები.

ამ საქმეში არც მე-12 კორპუსი ჩამორჩება (წითელი კუთხის გამგე ამბ. ჩხაიძე). იქ სისტემატურად ტარდება მოხსენებები რუსთაველის გენიალური ქმნილების შესახებ. ამ მიმართულებით კარგად მუშაობს აგრეთვე მე-2 კორპუსის წითელი კუთხე (გამგე ამბ. ჯღონჩია).

ალ. დოლიძე

რას ვაკეთებთ

ბაკურ — კ. მარქსის სახელობის პედსასწავლებლის თანიდანვე ფართოდ გაშალა სამზადისი შოთა რუსთაველის იუბილეს ჩატარებისათვის ყველა კლასში, სადაც ისწავლება შოთა რუსთაველის შემოქმედება, გამოყოფილია რამდენიმე დამატებითი საათი უკვდავი პოეტის ცხოვრებისა და შემოქმედების შესასწავლად.

ლიტერატურულ წრეში პოეტის შემოქმედების ირგვლივ ტარდება მოსმენებათა ციკლი, გამოშვებულია კედლის გაზეთის სპეციალური ნომერი.

შოთა რუსთაველის შემოქმედების, მასპირველად გაჯერების მიზნით ადგილობრივ კოლმეურნეობებსა და წარმოებებში ჩატარდება პოპულარული ლექციათა საუბრები და „ვეფხის-ტყაოსნის“ ადგილების კითხვა. სასწავლებლებში მოეწყობა შოთა რუსთაველის კუთხე, სადაც გამოფენილი იქნება „ვეფხის-ტყაოსნის“ სხვადასხვა გამოცემა და ლიტერატურა შოთას შემოქმედების ირგვლივ, შოთას ფოტოზამები და მეტფორები. ადგილობრივ კლუბში ტარდება შოთა რუსთაველის შემოქმედებისადმი მიძღვნილი დიდი საღამო, სადაც ჩატარდება მოხსენებები, ზეიმური ადგილის დეკლამაცია „ვეფხის ტყაოსნიდან“, მოსწავლეთა საკუთარი ლექსების კითხვა და ინსცენირება.

შ. გ.

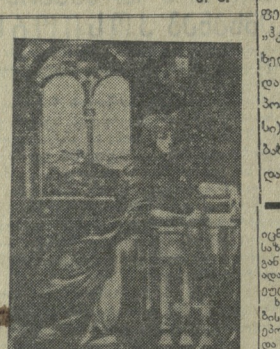

ნეტარ-დარეჯანი წერილ სწერს ტარიელს მხატვ. ს. კობულაძე

★

ეარეთან და დიდი ინტელექტუალური შესაძლებლობა გააჩნდა. ერთ რომელიმე ქალაქში ან ქვეყანაში იყოდა და ისე სწავლობდა იმდროინდელი მოსწავლეის მოწინავე მწერლობასა და ფილოსოფიას. „ვეფხის-ტყაოსანის“ ავტორის არ ეტყობა ისეთი მეგანერატორი გამოლეზა. შოთა რუსთაველს ზედმეწევნით სკოდნია საკუთარი ხალხის ცხოვრება და ფოლკლორი. პირადად ყოფილა თავისი მგზავრები ქვეყნებში, ღრმად შეუსწავლია ხალხისა და მაღალი წრეების ცხოვრება; აქედან აუღია ადამიანთა ჯალორტულად დამახასიათებელი შინაგანი და გარეგანი მხატვრები, გადადგმულშავებია მსოფლიო შეგრძნობის საკეთილო ასპექტში და ამგვარად შეუქმნია საკაცობრიო ხასიათების შეკრება. მოფლო ბრძენნელობის მიმდინარეობელი ძეგელი, სადაც გმირები „ზოგად ადამიანის ბუნებას“ მიხედვით არიან შექმნილნი“. ეი, ამ ზოგად ადამიანურ ტიპებზე იყო, როცა სწორედ ილია ჭავჭავაძე, რომ „რომდენადაც ეროვნული შემოქმედების ძალა სწყდებაზ ამ ზოგად ცაკეობის ტიპაა, იმდენად მწერალი დიდია, იმდენად მსოფლიოა“.

ჩვენს ეპოქამდე ყველაზე უკეთესად შოთა რუსთაველის მსოფლიო მნშნველობა ილია ჭავჭავაძემ გიგიგო, იგი მან ისეთ მსოფლიო გენიალოთა რიგში მოაქცია, რომელიც ყველა ერისათვის განეფიფიერა, ერთნირად ესაყვარელი და ძმასავეზია, დაიყენა ის შოთა რუსთაველი მსოფლიო გენიალთა ჯგუფდთ, ილია ჭავჭავაძემ სოცესოგად ახსნა მსოფლიო გენიოსი მწერალს თავისებურება:

„მსოფლიო გენიოსი მწერალნი იმიტომ არიან მსოფლიონნი, რომ მათს ნახატნი [illegible] ერისა; ბინდთ, ამ ერის ცხეს იცნობთ, იმიტომ, რომ იგენი ადამიანს საზოგადო ტიპსა ქმნიან. ადამიანი ყველგან ყოველთ უფნარეს ადამიანია და ადამიანს ხომ ერთფერი ადამიანური არ ეფეცხოვნება“.

ხასიათები, თვისებენის და მისწრაფებენის ეს ადამიანური მხარეები ყოველ ეპოქაში მსოლოდ ხალხის მუაგელში უნდა მოსძებნნ; მწერგნობრიული გზით შოთას დროში შეეძლებელი იყო მათი პოვნა. ასე აქნებიდა საერთოდ მსოფლიო ლიტერატურის ისტორიაში ყოველი დიდი პოეტშენტესტალური ძეგალი. აკი შეიქმნა უკვდავი „ვეფხის-ტყაოსანიც“.

იმ გარემოებამ, რომ შოთა რუსთაველმა თავისი პოეტის შეკმნისას თვალიფერ-ფეცენერეულ ცოდნასთან ერთად გამოიყენა ხალხის ცხოვრების პრაქტიკული ცოდნა და ფოლკლორი, ნათლად მოწმობს აგრეთვე პოეტმა გმირული და ყოფითი სიტუაციების ბანეითარების ეეეთდი და ეეა. ეს, რუსთაველს სამწერლო ენა ორგანიულად დაეკუთნია ხალხის ცოცხალ სალაპარაკო ენის, გაამალხერო იგი, უტვად ვაამდიდრი თავისი პოეტური ლექსიკური ბალხური თქმებით და ამით მოამზადა სალიტერატურო ენის დემოკრატიული ფიფორმა, რასაც თვით მე-19 ს. თანქმის ეეკანასკნელ მეოთხედამდე ჰკავდა სპარსგელოური მოწინააღმდეგენი.

ეი წყარო ამ მრქვფრო. სიყვარულია, რომელიც დაიმსახურა თავიდანვე „ვეფხის-ტყაოსანმა“ ქართველ ხალხსა, და რითაც გამდა ის, მისი ცხოვრების გამეყარეობი თანამგზავრი. ეინი ადამიანური ეფოფორმა, [illegible] ეეა. თანქმის ეეკანასკნელ მეოთხედამდე ჰკავდა სპარსგელოური მოწინააღმდეგენი.

ეი წყარო იმ

ქ. ბორი. შესამე საარჩევნო უბანში, რომელიც მოთავსებული იყო ბორის ტექნიკუმში — ამომრჩეველთა ბავშვებისათვის მოეწყო ნაძვის ხე. სურათზე: ბავშვები თამაშობენ ნაძვის ხის გარშემო.

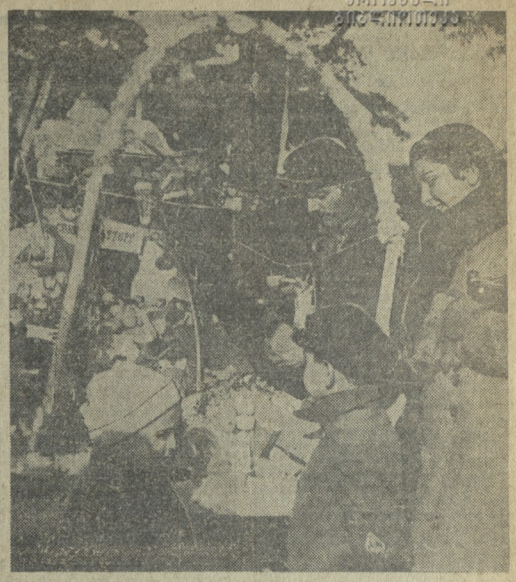

თბილისი. ნაძვის ხისათვის კულტვაჭრობის კავშირმა მოაწყო თბილისის ქუჩებში, სათამაშოებით ვაჭრობა სპეციალურ ველოსიპედებზე. სურათზე: სათამაშოების გაყიდვა რუსთაველის პროსპექტზე.

ქაჯეთის ნესტან აღარ ჯირის

უნდა გითხრა მეც სათქმელი,
გრძნობა სიტყვით ვერ ვარნახო...
შენზე ამბავს მთა და ველი:
წარსულის ტკივე აღარ ხარო!

სიტყვის ამბავს ჩვენი მაწა,
სოფ. მიიდან მონაბერი,
ვინც დიღეზა დამიტაცა,
ჩვენი ხალხი მსსზე მლერის.

შენი ბრძნული სტრიქონები
ყველგე აისებენ ტრფობით გულებს,
ახარებენ ჩვენს ქვეყანას,
გამამაღლებით მოგუგუნებს.

შენი ლექსი აღარ დარეკავს,
ქაჯეთის ნესტან აღარ ტირის,
ფერონავია, ალვანდილი,
ტარიელი, ავთანდილი.

გაიხარე, ჩემო კარგო!
მინდა ლექსი გიძღვნა დიადი.
მინდა სიტყვა შემოვქარგო,
ვით შეშვენის მზეს განთიადს.

მაგრამ ლექსი თუ ვერ მშველის,
ვერც რითმების თაიგული,
ჰა წყალე ტრფობით შენით
ანთებული ჩემი გული!

ს. ბარამიძე.

შოთა რუსთაველი

საბჭოთა კავშირის ხალხნი ზეიმით აღნიშნავენ უდიდესი ქართველი პოეტის გმირულ პოემა „ვეფხის-ტყაოსნის“ შექმნილის იუბილეს.

ქართველმა ხალხმა საუკუნეებში გამოატარა გენიალური პოეტის, თავისი ღირსეული შვილის ხსოვნა. ზეპირი გადმოცემანი, რაც თაობიდან თაობაში გადმოდიოდა, გვიხატავენ მის ცხოვრებას.

შოთა რუსთაველი, გადმოცემითა მიხედვით, დაიბადა სოფელ რუსთავში, ალალიბის მახლობლად. მამა მისი — ადგილობრივი ფეოდალი — ალრე ეოყვდა: იგი მოწამლულ იქნა მეორე ფეოდალის მიერ, რომელიც მას ებრძოდა, მამის სიკვდილის შემდეგ შოთა იზრდება ბიძასთან — ტბეთის მონასტრის წინამძღვართან. აქ შოთა იწყებს ლირიკული ლექსების წერას და. ცნობილი ხდება მესხეთში. ტბეთიდან შოთა სამი წლით გადადის ფაღალთაში, რუსთაველის შესახებ გიორგეს საქართველოს მეფე თამარ და ანანლოგებს სამეფო კართან. თამარ მეფე ბიზანტიაში გზავნის შოთას განათლების, უმთავრესად, ფილოსოფიური განათლების, განსაკრძობად. იქიდან შოთა ბრუნდება მესხეთში თამარის მეფობის (1184-1212) მე-14 წელს.

ამ ხანებში შოთა, უკვე ცნობილი პოეტი, მთელ რიგ მხატვრულ ნაწარმოებთა და ისტორიული სტატიების ავტორი, სწერს საქართველოს ისტორიას.

გადმოცემანი გვეუბნებიან, რომ თამარ მეფეს შეუყვარდა პოეტი, რომელმაც მას უძღვნა თავისი უკვდავი პოემა. მაგრამ შოთა არ იზიარებს მის სიყვარულს. დიდოფალი განრისხებულია. იგი გადასწყვეტს შური იძიოს და სიცოცხლეს გაუმალოს თავადი თამარის დეიმის და მიდის ბიზანტიაში, სადაც თავს აფარებს მონასტერს.

ლეგენდები გადმოგვცემენ, რომ შოთა ბიზანტიიდან დადგიდა იერუსალიმს, სადაც დანდაცალა ღრმად მოხუცებული. ხალხური გადმოცემა შოთა რუსთაველს მიაწერს ახალი ქართული ანბანის შედგენას და სასტამბო დაზგის გამოგონებას.

დიდი ქართველი პოეტის ხალხურ ბიოგრაფიას, მრავალი ლეგენდისა და გადმოცემისაგან მოჭსოვილს, საკმაოდ ბევრი ვარიანტი აქვს, რომლებიც ცალკეული დეტალებით განსხვავდებიან ერთიმეორისაგან. მაგრამ ყველა ზეპირ გადმოცემაში წითელ ზოლად გაეკვეთილია ძირითადი თვისებანი, რომლებიც ახასიათებენ უკვდავი პოემის ავტორს.

რუსთაველისათვის უცხო იყო ყოველგვარი საეკლესიო მოძღვრება. თამარ მეფის კართან ყოფნის დროს ოგი იცავდა თავისი ეპოქისთვის მოწინავე იდეას — შექმნილიყო პატარა-პატარა დაკუმაკაცებელ ფეოდალურ სამთავროთა ნაცვლად ერთიანი ძლიერი ცენტრალიზებული სახელმწიფო, რომელიც შესძლებდა გარეშე მტრებთან გამკლავებას. რუსთაველი, ქართველი ხალხის ერთიანი შვილი, მგზნებარედ მოუხმობდა ყველას თავგამოდებით და მტკიცედ ეშასურნათ თავისი სამშობლოსათვის და ულმობელად ებრძოლნათ მის მტრებთან.

თავისი იდეები შოთა რუსთაველმა განასახიერა უკვდავ პოემა „ვეფხის-ტყაოსანში“, რომელიც, უწინარეს ყოვლისა, წარმოდგენს დიადი სიყვარულის, მეგობრობის, ერთგულებისა და სიმამაცის პოემას.

ტარიელის შებრძოლება ვეფხვთან
მხატვ. ი. თოიძე

★

სიყვარული აკავშირებს პოემის გმირს, არაბეთის სპასალარ ავთანდილს თავის სატრფო მზეთუნახავ თინათინთან. უკანასკნელი ავთანდილს ეკუთვნის მეფე ფარსადანის ასული, ნესტან-დარეჯანი. ნესტან მოტაცებული ქაჯების მიერ, რომლებსაც ეგი თავის ცოხნა-სიმაგრეში ჰყავთ დამწყვდეული. ავთანდილ და ტარიელ ერთმანეთს ეფიცებიან ძმური მეგობრობას, რომელსაც უერთდება მესამე გმირი — ფრიდონი. სამი მეგობარი რაინდი სისხლისმღვრელი ბრძოლით ათავიანთებენ ნესტან-დარეჯანს, და პოემა თავდება სოფლიურლისა და მეგობრობის ზეიმით.

პოემის გმირები ავთანდილ და ტარიელ, მეგობრობის ლიმენის ერთგულნი მამაცნი და ჯულადნი არიან, მიუხედავად ხასიათის მთელი განსხვავებისა, მათ ერთმანეთთან ადაილეაგებს სამშობლოსადმი უსაზღვრო ერთგულება. სამშობლოსადმი სიყვარულმა მხურვალე გრძნობამ ქეთევანი გამოხატულება ჰპოვა ავთანდილის წერილში „ამებისადმი,

„სალმი რამე მიც თავისა
ზე სადმე, გარდასვიფწილი,
დაგაო მარტოდ და ლარიბად
ისე წლეული მე წილი,
გიმეფარები ამისთვის,
ვარ ოქვენი შემომზიფწილი,
და მე დამახედეროთ სამეფო
მტერთთვან დაოლიწილი“.

„მე შერიდგინ დამიდგია,
ჩემად ეერძად პატრონობდეს,
სიკვდილსა და სიცოცხლესა
სადამდისაც ჩემსა სცხონდეს,
ყოველთა მზეიერ მოგეფინოს,
ვარდს არ ზრვიდეს, არ აჭნობდეს,
და მემეოდეს ყვეოკაცსა,
ვითა ეკვილსა დადომბდეს“.

სიმამაცე და უსაზღვრო პირადი ვაჟკაცობა — აი გმირების ის საუკეთესო კეთილშობილი თვისებანი, რომლებსაც ხოტბას ასხამს შოთა რუსთაველი თავის პოემაში.

რუსთაველს ყველაზე მეტად სძულს სიცრუე, ორპირობა, არაგულწრფელობა, თვალთმაქცობა. ეს ოდენ მთელს პოემაშია გატარებული:

ვაჭრობ ტაცსა ალგიასსა, ეროსა და ლალატიასსა“. ადამიანი, რომელსაც მეგობრად, მახლობლად მოაქვს თავი. ფაქტიურად კი მტრულ ზრახვებს ატარებს გულში, აშკარა მტერზე უარესია, რუსთაველი ამბობს:

„მოყვარე მტერი ყოველსა მტრისაგან უფრო მტერია“. სიმართლე, ერთგულება, თავდადება უნდა გახდეს ადამიანის ძირითად თვისებებად სამშობლოსადმი, და მისი შვილებისადმი დამოკიდებულებაში, — ასეთია რუსთაველის პოეტური ანდერძი.

რუსთაველის ძირითადი იდეები — უსაზღვრო ერთგულება სამშობლოსადმი, ხალხის ბედნიერება, ერთგულება სიყვარულისა და მეგობრობისადმი ვერ განხორციელდებოდნენ ვერც ფეოდალურ ეპოქაში, ვერც კაპიტალისტური წყობილების დროს. მხოლოდ ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციის მოსპობა, მიღწეული საბჭოთა კავშირში, სადაც დიდი სტალინის ბრძნული ხელმძღვანელობით აშენებულია სოციალისტური საზოგადოება, იძლევა შესაძლებლობას, რომ გაიფურჩნის მეგობრობა, სიყვარული, ერთგულება, სიმამაცე.

შვიდნაწილიანმა სიუჟეტმ განველო უკვდავი პოემის „ვეფხის-ტყაოსნის“ შექმნის მოქმედებიდან. ქართველმა ხალხმა თავისი მომღერლის გენიალური ნაწარმოები მზრუნველობით შეინახა და სიყვარულით გამოატარა გარეშე დამპყრობელთა და შინაური ბრაგვრელთა ბრძოლა საუკუნეობრივი ოცვრის მიუხედავად. ქართველ ვლეტები ზეპირად კითხულობენ რუსთაველის პოემას. ჩვეულებაც კარსებობდა, რომ პოემის ხელნაწერებს მზითად ატანდნენ ქალიშვილებს გითხოვებისას. ქართველ ფოლკლორი მეკეთრად ასახავს ხალხურ სიყვარულს. რომლითაც გარეშოსილია შოთა რუსთაველსა და მისი პოემის ხსოვნა.

დიდმა ოქტომბრის სოციალისტურმა რევოლუციამ განუსაზღვრელი შესაძლებლობანი ბადაშალა ყველა იმ ხალხის კულტურის აყვავებისათვის, რომელნიც შედიან საბჭოთა კავშირის ხალხთა ერთიან ოჯახში.

რუსთაველის პოემა, შექმნილი 750 წლის წინად, სამართლიანად უდგას ჯერეფში საოკეანოსო ოკეანე ქმნილებებს, რომლებიც სამოდამოდ შეეიდენენ კულტურის მსოფლიო საგანძურში, ჩვენს ქვეყანაში ეს გენიალური პოემა ყველგან იკვლევს გზას.

პოეტური შეპყვიდრეობის ეს ბრწყინვალე მარგალიტი დიად სტალინურ ეპოქაში ჩვენი დიადი სამშობლოს ხალხთა მთელი ლიტერატურის მშვენებად ხდება.

გიორგი ქუჩიშვილი

ნაძვის ხე

ნაძვის ტოტებს ისე ჰმოსავს ბაჩხა,
თითქოს ციდან დარხეოდეს თოვლი
თითქოს ბალღებს მოუთბრობდეს ამ-
ბავს,
ისე იქნების თავს ნებიერ მოვლილი,
რას ოცატრებთ, რას, რომ აქ ორ ნა-
ხოთ,
რა ხილი გსურთ ან რა გასართობი?
მოდით ახლოს, ხელი კი არ ახლოთ,
მოდით, დასტკბით სიხარულის
ვრძნობით!
აქ შეგხვდებიან თეთრი თოვლის კა-
ენ,
სპბერისგან მოლუნული წუთში,
შეველიშვილი ალბენს თვალწარტა-
ცენ,
სულ პატარა, წითელ დროშით ხელ-
ში.
აქ შეგხვდებიან ცხოველების დასი,
ფრინველების ფრთგაშლილი ვეფხი,
ეუთქმელნან ვარსკვლავთ კაჯაბით
დგას ნაძვის ხე, როგორც მთა-თეთ-
ნულები.
აგერ ავტოც...შოფერი ხეს შიგნით...
ველოსიპედზე შეკუპული გოგო....
ბიჭიკო კი, ილლიმი წიგნით,
შეხეთ, ეიგი როგორ მიჭრს, რო-
გორ!
აგერ კობტა გემი „საქართველო“,
ტოკეტორი და მძლავრი კომბაინი.
სულ მალლა კი, ნაძვის ხის კენწე-
�ს
დასტრიალეს შეკავდნენ ჩვენს.
ეს საბჭოთა ფფრინავია, ეიცი,
დიდ ბელადის დიდ მარშალის, გმი-
ნი,
ეინც ალჭიკა დიაპაკონ სპეტკიცით,
ეინც ვეიჩეეა საქმე ვასაკინი.
და ნაძვის ხეს, ტყიდან გამოტანილს,
ბავშვთა ვეფხი ბარს ადგილებენ
ულელს,
წკრიალა ზმით ადიდებენ სტალინს,—
ოა ლაღია მათი ყრიამული!

რაიონული ოლიმპიადა

მახარაძის რაიონის განათლების განყოფილებისა და კომკავშირის რაკომის ხელმძღვანელობით ჩატარდა მოსწავლეთა ახალგაზრდობის თვითმოქმედი წრეების ოლიმპიადა. ოლიმპიადაში მონაწილეობა მიიღეს რაიონის სკოლების მომღერალთა გუნდებმა, სიმღერამ ორკესტრებმა და მოცეკვავეებმა.

გასულ წელთან შედარებით ოლიმპიადის მონაწილეებს ემჩნეოდათ თვალსაჩინო წარმატებანი. განსაკუთრებული ყურადღება მიიპყრო საფერმლო სკოლის მომღერალთა გუნდმა (ხელმძღვანელი ეკ. ნ. თავბერიძე), რომელმაც მიიღო პირველი ადგილი.

კარგად შეასრულა სიმღერები აგრეთვე შემოქმედის არასრული საშუალო სკოლის მომღერალთა გუნდმა (ხელმძღვანელი ლომინაძე). სუსტი იყო მაკვანთის გუნდი (ხელმძღვანელი ვაშალომიძე).

აკ. აბუსერიძე.

საპოლეთა კავშირში

★

★ 24 დეკემბერს თბილისში, რუსთაველის სახელობის თეატრის დარბაზში გაიხსნა სსრ კავშირის საბჭოთა შრომების III-5 პლენუმი, რომელიც მიძღვნილია ბენიაკენ პოტის შოთა რუსთაველის იუბილეასადმი.

აბაშოთა კავშირის ყველა რესპუბლიკიდან ჩამოსულ დელეგატებში — 300 კაცამდე. ბელენენი გაგზავნეს ამ თვის ბოლოთვე, შოთა რუსთაველის იუბილეე გადადიან ეს საბჭოთა კავშირის ყველა ერის სახალხო ფილოსოფოსად. ბელენენის დელეგატებმა თან ჩამოიტანეს უკვდავი შოთას „ვეფხისტყაოსანი"-ს გამოცემანი მოსკოვიდან: ორი ზეგანი რუსულ ენაზე, (ალექსანდრეს თარგმანი და პეტრენენისა, კიევიდან უკრაინული ენაზე (პოეტ მიკოლა ბაჟანის თარგმანი) ბაკოდან ადერბაიჯანულ ენაზე თარგმნილი და ეროვნიდან სომხურად ნათარგმნი. ზეგანები კარგ ქაღალდზეა დაბეჭდილი ფერადი ილუსტრაციებით და გამოცემულია დიდი მოსდენებით და სიკეთეთი.

★ განათლების სახ. კომისარიატი ბრძანებით ირსარულ საბჭოთა ორადგილები დაიწყება 30 დეკემბერს და გაგრძელდება 12 იანვრამდე. ამ ხნის განმავლობაში სკოლებსა და სახვითო დაწესებულებებზე მოეწყობა ნაძვის ხეები.

★ ეროვნიშვილგვარდნი (დონეცის ოლქი) ლენინის სახელობის კულტუროს სახლში დაიწყო მეორე ხუთწლეული სეპტის III-5 ტარიანი.

★ კიევსულ ეროვნელზე აღმოაჩინეს ოთხი მამაროსის გვამი. პოლარული საფეგურის უფროსი ამბ. პეტროვი იტყობინება, რომ იმ ადგილთან მისვლას, სადაც იმყოფებიან მამონტები, შესაძლო იქნება ნაგიაციის დორის.

★ სამეცნიერთა ნაესადგურ პირიდან ბეგ „ფოინგ მერინგზე" საბჭოთა კავშირში (ოდესაში) ჩამოსვლეს ორფერნსანი მეზღვაურის პეტრე ბეტენენოვ ნეშტი. პეტრე ბეტენენოვ გმირულად დაიოლეს ფაშისტი პირატების მიერ საბჭოთა ბეჭის „ბლაგოვეშენ" ჩამორეის დროს.

★ დონესსაცელი ალარიოლეები უზნეოს ხალმის არეულებს, დღეს შეხვდნენ ახალი სტახანოფეური ძიღნეულნი. კარლ მარქსის სახელობის მაღაროში მეგრეველმა, კოტეხისტმა ამბ. ფარეგმა 10 დეკემბერს მისცა 21 ნორმა, „ეთილ პროფინტერნაკ" სახელობის მეგრეველმა, ქომაგ ბრიგადის ამბ. რიაბკომ შეასრულა 16 ნორმა. კარგად ჩანაარა სტახანოფური რეკორდების სტალინურმა დეკადამ კარიგანწოს მაღაროებში, ბიერმა სტახანოფურმა ბრიგადამ დეკადის დღეებში შეასრულეს სამი და ნახევრ ნორმებში.

★ ზუალის ტრანსპორტის სახალო კომისარიატმა ბაიდინ ლენინ ელნოა, რომ თბილისელი „ავანგთინ", რომელიც ავეტენი ოქნა სამეთა კავშირისათვის, ამოავერეს უკანასკნელ სატანნო გამოცდებს. „ავანგთინ" საბჭოთა კავშირისა ჩამოსაცანად ამ დღეებში დანიშნა გაემგზავრა ბეგის ეკიპაჟი.

„ავანგთინ" სატეფოთ-სამგზავრო გემია, ის იღებს 245 მგზავრს, 80 კაც ეკიპაჟს და მოეწყობალია ტაქნიკოთ უკანასკნელ სატანაზე.

მაგალითიც ამას კმარა

6 დეკემბერს ჩატარდა მეგრძოლ უდმერთოთთა კავშირის ჩხარის რაიონული კონფერენციაა. კონფერენციაზე გამოიარეკა რომ რაიონში ანტირელიგიურ მუშაობის მიდგენების გამო ამოძირავდნენ რელიგიური კულტის მსახურნი. ადგილი ჰქონდა რელიგიური წესების შესრულების შემთხვევებსაც. ზოგი მასწავლებელი, არა თუ არ აწარმოებდა ანტირელიგიურ მუშაობას, არამედ თვითონაც ასრულებდა რელიგიურ წესებს. ასე, მაგალითად, თეოლოგიის სკოლის მასწავლებელმა გიორგი რობაქიძემ ცალი ქალეხით გასაცვა, შემდეგ „სულის სამეც" გადაუხადა. ადგილი ჰქონდა ფარიგთან რელიგიურ დღესასწაულებზე ზოგიერთი კომკავშირელის მონაწილეობას.

აღსანიშნავია აგრეთვე ის გარემოებაც, რომ ანტირელიგიური მუშაობის საკითხზე რაიონულ გაზეთის ერთი წერილიც არ მოფთიესებია. „ავანგ"ში ამ გამოსული ამხანაგები სამართლიანად აღნიშნავენენ კავშირის ცენტრალური სამეჩოს სუსტ ხელმძღვანელობას ადგილებისადმი.

კონფერენციამ მიიღო სათანადო ოქმები ბებანი, რის შემდეგ აირჩია რაიკომი და სარევიზიო კომისია.

ლევინ ჯანტურიძე

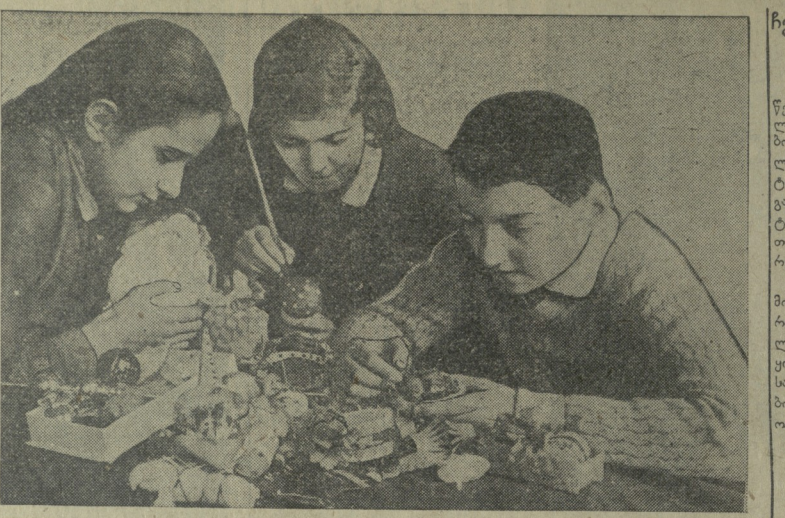

თბილისი. სურათზე მე-48 სკოლის მოწაფენი (მარცხნიდან მარჯვნივ): ლილიკ კაზანეფიანი, მარა დავიდოვი და ვალიმ აბაზოვი ამზადებენ სათამაშოებს ნაძვის ხისათვის.

დავაარსოთ პედაგოგიური მუზეუმი

იმ დროს, როდესაც სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტებითა და არქივებუზეუმებით მოფენილია მთელი საბჭოთა კავშირი და დიდი სიყვარულითა და ინტენსიურობით მიმდინარეობს წარსულის მეცნიერულად შესწავლა, უძველეს ნაქალაქებთა გათხრები, ექსპონტების შეგროვება, გამოფენების მოწყობა და სხვ. ჩვენში პედაგოგიური მუზეუმის დაარსების საკითხი ჯერ კიდევ მოუგვარებელია. საქართველოში ასეთი მუზეუმის მოწყობა დიდად შეუწყობს ხელს სახალო განათლების ისტორიის შესწავლის საქმეს და ბევრ მკვლევარ მეცნიერს მისცემს საშუალებას, გაეცნოს ჩვენი კულტურისა და სწავლა-განვითარების ზრდის მიმართულებას.

ჯერ კიდევ გასული წლის 18 იანვარს გაზეთი „კომუნისტური განათლების" № 3-ში წამოვაყენე ჩვენში პედაგოგიური, მუზეუმის დაარსების საკითხი. მაგრამ განსაკუთრებით ამაში მოკალთებულმა ხალხის საზიზღარმა მტრებმა ჩვენი წინადადება უყურადღებოდ დასტოვეს.

განა საინტერესო არაა, თუ როგორი ასსწავლო ნივთები ჰქონდათ ძველად ჩვენში? დღეს მოწფეს მოაკალგვარი რვიელი აქვს: უხაზო, ერთხაზიანი, ორხაზიანი, უკრედიანი, სახატავი და სხვ. მაგრამ ეუნინ რვიელები სულ არ იყო და მათ მაგივრად სწერდა ცეცხლოს პირად გასწორებელი ნაკაარი, შქერის ფოთოლი, სოფთა ფიცარი და ტაკეთეს შემთხვევაში ხარის ბეჭი.

ლარიბთა წრიდან გამოსული ნიჭიერი პოეტი იოსებ დავითაშვილი თავის ავტობიოგრაფიულ ლექსში ამბობს.

„ქვაბის მურის მონალესით
ბომბმზადა მელანია,
ხარის ბეჭი ხელში მომცა,
მასწავლიდა მელანია"-ო.

იმ თითო-ოროლა ბეჭნიერს, ათასში ერთს, ვინც კი ძველ წყაულ დროში წერაკითხვის ისწავლიდა, უეჭველად საქმე ხარის ბეჭთან უნდა ჰქონოდა, აი, რას ეკითხულობთ 1868 წლის № 7 გაზეთ „დროებაში": „აქვე მახლობლად მეორე სახლში შეგვიყვანეს ქალების სასწავლებელ კომლით გამორეულ ოთახში, ვეგრჩენეს ინათი ხელსაქმე და დოსაკების მაგიერ ხარის ბეჭზედ დაწერილი მხდრული სიტყვები. ჩვენ მოუწონეთ ამათ ეს სოფლური ხელსაქმე, ეგრეთვე ჩვენთან დაწერილი სიტყვები და გამოვეთხოვეთ ერთმანეთს მადლობის გადახდით.

სახალო არტისტი ელისაბედ ჩერქეზიშვილი თავის მოგონებაში ამბობს: „დედა-ჩემს თავად ფალავანდრეშვილის ასულს სწავლა არა ჰქონია, მხოლოდ თავისი ბიძისაგან ბეჭზედ ნასწავლი წერაკითხვა იცოდა"-ო. პედაგოგიურ მუზეუმისათვის დიდ ღირებულებას წარმოადგენს ავარეთვე ძველი დროის სწავლა ალბრიის ისტორიიდან ზოგიერთი მომინტის დახატვა დასურათება. ავიღოთ, მაგალითად 1866 წლის № 29-30 გაზეთი „დროებაში" დაბეჭდილი მოგონებისეული მოთხრობა „მერძაყაენ ნაბერალის ცხოვრებიდან", აქ აღწერილია, თუ როგორ ასწავლიდა მღვდელი „წერაკითხვას თავის მოწაფეს მუშაობის დროს. „მღვდელი წავიდოდა ყურძნის საკრეფად, თვითონ ამორეჩოდა გიდელს წელში და ავიდოდა ხეზე, ხის ძირში იჯდა მურძაყანი თავისი ანბანით. მღვდელი თან ყურძნის კრეფდა და თან ყმაწვილს ანბანს ასწავლიდა. ის ხის წვერიდან გადმოიახეზდა, აქედან მურძაყანი შესძახებდა ამავე ხმასა... მურძაყანი თუმცა იმეორებდა მღვდელისა ნასწავლ ხმებსა, მაგრამ თითონ კი სხვა ასოებს აჩვენებდა ხოლმე... მღვდელი ხის წვერში იჯდა და მურძაყანს ხის ძირში ასოს მაჩვენებელი კი არავინ ჰყავდა- ორჯერ თუ სამჯერ ჩამოათვლეკინებდა ამრიგად ანბანს და შემდეგ სწავლას თავს დაანებებენ ბიენ ბდა".

აი ასეთი ათასგვარი ბოგავსი ამბის დახატვა სათანადო ტექსტის მიწერით, მათი გამოფენა, ძველი სახელმძღვანელოებისა და სასწავლო ნივთების შეგროვება, ჩვენი კლასიკოს პედაგოგების დაუბეჭდავ თხზულებათა და მათი საოჯახო ნივთებისა და სურათების თავის მოყარა და სამუზეუმო ექსპონატებად გადაქცევა დიდი კულტურული საქმე იქნება. შეგნებითა და სიყვარულით ამ საქმის ხელისმოკიდება დიდ ეფექტს მოგვცემს.

აკ. ხუნდაძე.

ჩვენი სიგნაღის შემდეგ

★

„ვიის ბრალია"

ამ სათაურით გამოქვეყნებული წერილი (იხ. „კომუნისტური განათლება" 21 ნოემბერი № 108) შეეხებოდა ქედის რაიონის (აჭარა) განათლების განყოფილებას, სადაც აპარატის სიმცირის გამო განათლების განყოფილების გამგეს და მის ინსტრუქტორებს უხდებათ ტექნიკურ თანამშრომელთა ფუნქციების შესრულება.

აჭარის განათლების სახალხო კომისარი ამხ. ნ. ნიეარაძე გვაცნობებს, რომ „კორესპონდენციაში აღნიშნული ფაქტი სწორია. განათლების განყოფილებათა შტატების გადდიდას საკითხი შეტანილია 1938 წლის ბიუჯეტში და საჭიროებს ზემდგომი ორგანიზაციის მიერ დამტკიცებას".

გამოუძვეყნებელი წერილების კვალდაკვალ

„სკოლის ძოლება ნიავდება"

ეს წერილი შეეხებოდა შუამთის (ვანის რაიონი) საშუალო სკოლას. წერილის ავტორი გვატყობინებდა, რომ სკოლის დირექტორ ამხ. პ. კიკვაძის დაუდგენრობის შედეგად სასწავლებლის ერნგმა ნიავდება. სასკოლო ლაბორატორიის ნივთები ტენინობის გამო ფუჭდება. ამას ხელ დაგ დირექტორი, მაგრამ არავითარ ზომებს არ ღებულობს.

გამოსარკვევად და საჭირო ზომების მისაღებად წერილი გადავგზავნეთ საქ. კ. პ. (ბ) ვანის რაიკომს, რომელიც გვატყობინებს, რომ „წერილში აღნიშნული ფაქტები დადასტურდა". საქ. კ. პ. (ბ) ვანის რაიკომის მიერ, რომ განიხილა აღნიშნული საკითხი და შუამთის საშუალო სკოლის დირექტორს ამხ. პოლიკარპე კიკვაძეს გამოუცხადა საყვედური სკოლაზე სუსტი ხელმძღვანელობისათვის, მასვე დაევალა უახლოეს დროში მოახდინოს სასკოლო მუშაობაში არსებული დეფექტების ლიკვიდაცია".

მიზეზი უთავბოლობაა

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში სტიპენდიები ყოველთვის დაგვიანებით რიგდება. მაგალითად, სექტემბრისა და ოქტომბრის სტიპენდიებს გაცემა დაიწყეს 4 ნოემბერს.

ნოემბრის სტიპენდიები ისევ ძველი გაგაკვეთილი დარიგდა, — სიებს დამზადებას ვერ ვასწრებთო!— უპასუხისმგებლოდ აცხადებენ ბუხბალტერიაში.

აღსანიშნავია აგრეთვე ისიც, რომ ფაკულტეტების დეკანები ბუხბალტერიას დროზე არ უდგენენ სტიპენდიანტების უწყისებს. ცხადია, ესეც ხელს უშლის სტიპენდიების თავის დროზე გაცემას.

საჭიროა ეს უთავბოლობა დროულად აღმოიფხვრას.

ივ. მარაკველიძე.

სარედაქციო კოლეგია

გაზეთ „კომუნისტური განათლების"
რედაქცია
გაქვავდა
ახალ გინაზე:
თბილისი, კოლხიდის ქუჩა № 5 (ყოფ. ოზმაილოვის), პედაგოგიკის სამეცნიერო კვლევითი ინსტიტუტის შენობაში.
რედაქცია.

საზღვარგარეთ

● მიუნხენში ბარდაციელა გენერალი ფონ-ლუდენდორფი, (73 წ.) გერმანიის ომის გენერალური შტაბის უფროსი მსოფლიო ომში და ჰიტლერის დამბრძოლი ფაშისტური გადატრიალების, დროა.

● გენერალ ბიანის გადასცეს დოკუმენტი. რომელშიც იგი გამოცხადებულია „მაღალი სასჯელი შეელად".

● პრეზიერი ნეგრინი და თავდაცვის მინისტრი პრიეტო ტერუელის ოპერაციების გამოს პარალოდ ფრონტზე იმყოფებოდნენ.

● ტერუელის ფრონტის სარდალ. — პოლკოვნიკ სარაბის ტერუელის ოპერაციების სოფლეთესონ ჩატარებისათვის მიეცა გენერალობა.

● გარდაეცალა ფრანკ კელოგი, (72 წ.) — ამერიკის შეერთებული შტატების ყოფილა საგარეო საქმეთა მინისტრი; ფ. — ცნობილი პაქტის — („ალლოგ.ს პაქტის") ავტორი.

● პოლონეთში შუმთა შეიღება ბარეგეტელ მდგომარეობაში არიან, იმ მოსწავლეთა რაცხეა, რომლებიც სკოლებში ძმიერი დადიან, ოდონს — ბარშავეში, 36 პროც., ზემოსილეზიაში — 27-ს, პომერიაში 19-ს, პოზნანში — 15-ს, ლოდ ოსეოვეოდოში — 14-ს, ვილენშნინაში 13-ს, კრაკოვეს სავეოვეოდოში — 12-ს, და პოლესიეში — 11 პროც.

მოკლე ცნობები

● იაპონის ჯარების სარდლობამ ჩრდილეოთ ჩინეთში გამოაცხადა, რომ ამიერიდან შეეჭრნილია „ჩინეთის ახალი თავგრობა" ბეიპინში და ყველა ჩინელი მასენდა დაეპორტილოსო, წინააღმდეგ შეთხვევაში იმეკრეზანან, რომ წინააღმდეგობის გამწევენ დასჯიან საომარ მდგომარეობა კანონების შესაბამისად.

● ჩინეთის ცენტრალურმა — თავრობამ რომელსაც მთელი ჩინეთი უჭერს ხაარს, საქვეყნოდ გამოაცხადა, რომ „ი